

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕΑνεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων ΕσόδωνΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ

ΤΜΗΜΑ Ε'

Ταχ. Δ/υση : Πανεπιστημίου 20

Ταχ. Κώδικας : 106 72, Αθήνα

Τηλέφωνο : 210 3614303,
210 3636489

E-Mail : deispraxeon@aade.gr

Url : : www.aade.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΔΑ:

Αθήνα, 7 Δεκεμβρίου 2022

Ε.2083

ΠΡΟΣ Ως προς τον πίνακα διανομής

Θέμα: Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών σχετικά με την απαλλαγή του οφειλέτη από το υπόλοιπο των οφειλών του, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3869/2010

ΠΕΡΙΛΗΨΗ
<p>A) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ</p> <p>Αντικείμενο της παρούσας εγκυκλίου είναι η παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών σχετικά με την κατά την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3869/2010 απαλλαγή του οφειλέτη από το υπόλοιπο των οφειλών του.</p>
<p>B) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</p> <p>1) Προϋποθέσεις, χρόνος επέλευσης, έκταση και συνέπειες της απαλλαγής</p> <p>2) Ανατροπή της απαλλαγής του οφειλέτη από το υπόλοιπο των οφειλών του λόγω άσκησης αίτησης έκπτωσης</p> <p>3) Προϋποθέσεις διαγραφής οφειλών από τις οποίες απαλλάσσεται ο οφειλέτης</p>
<p>Γ) ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ</p> <p>Οφειλέτες με χρέη προς το Δημόσιο, τα οποία ρυθμίζονται δυνάμει δικαστικής απόφασης στο πλαίσιο του ν. 3869/2010 - Υπηρεσίες της ΑΑΔΕ</p>

1. Σε συνέχεια των εγκυκλίων ΠΟΛ. 1036/2016, ΠΟΛ. 1122/2018, ΠΟΛ. 1112/2018, ΠΟΛ. 1213/2018 και Ε. 2190/2020 και με αφορμή ερωτήματα που έχουν τεθεί στην Υπηρεσία μας σχετικά με την απαλλαγή του οφειλέτη από το υπόλοιπο των χρεών του που έχουν υπαχθεί στη δικαστική ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων του ν. 3869/2010, τα οποία, ερωτήματα, έχουν ανακύψει λόγω αφενός παρέλευσης τριετίας από την έκδοση δικαστικών αποφάσεων με τις οποίες ρυθμίζονται χρέη στη Φορολογική Διοίκηση

στο πλαίσιο του ν.3869/2010, αφετέρου της νομοθετικής πρόβλεψης περί αυτοδίκαιης επέλευσης της απαλλαγής του οφειλέτη από το υπόλοιπο των χρεών του, με την παρούσα εγκύκλιο παρέχονται διευκρινίσεις και οδηγίες σχετικά με την κατά την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3869/2010 απαλλαγή του οφειλέτη από το υπόλοιπο των χρεών του.

Ειδικότερα, με την παρούσα διευκρινίζονται ζητήματα σχετικά με τις προϋποθέσεις, τον χρόνο επέλευσης, τα χρέη που καταλαμβάνονται (έκταση) και τις συνέπειες της απαλλαγής, για την έκπτωση του οφειλέτη από την απαλλαγή και τις συνέπειες αυτής, καθώς και τις προϋποθέσεις για τη διαγραφή των οφειλών από τις οποίες απαλλάσσεται ο οφειλέτης.

Υπενθυμίζεται ότι αναφορά στο ζήτημα της απαλλαγής του οφειλέτη από το υπόλοιπο των χρεών του έχει γίνει και στις εγκυκλίους ΠΟΛ. 1036/2016, Κεφ. Θ, και ΠΟΛ. 1122/2018 Κεφ. IV.

2. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν.3869/2010, η κανονική εκτέλεση από τον οφειλέτη των υποχρεώσεών του που επιβλήθηκαν με τη δικαστική απόφαση που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 8 παρ. 2, 4 και 5 του νόμου, δηλαδή η συμμόρφωση προς την υποχρέωση σύμμετρων καταβολών προς όλους τους πιστωτές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση αυτή και στο νόμο, για χρονικό διάστημα τριών ετών, συνεπάγεται την απαλλαγή του οφειλέτη από «κάθε τυχόν υφιστάμενο υπόλοιπο οφειλής» αναφορικά με τις οφειλές που εντάχθηκαν στη ρύθμιση. Η απαλλαγή του οφειλέτη, όπως ρητά προβλέπεται, μετά την αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3869/2010 με την παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 4549/2018, είναι «αυτοδίκαιη» και επέρχεται με την κανονική εκτέλεση των υποχρεώσεών του, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην εν λόγω παράγραφο. Η ανωτέρω διάταξη, σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη της παραγράφου 14 του άρθρου 68 του ν. 4549/2018, εφαρμόζεται και σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο οφειλέτης έχει ήδη «αποπερατώσει» τη ρύθμιση των οφειλών του κατά την έναρξη ισχύος του νόμου (14/6/2018). Σημειώνεται επίσης, ότι μετά την ως άνω αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 11 που ρυθμίζει τις προϋποθέσεις απαλλαγής του οφειλέτη, κατέστη προαιρετική η υποβολή αίτησης από τον οφειλέτη στο Ειρηνοδικείο για πιστοποίηση της απαλλαγής του από το υπόλοιπο των χρεών του.

I. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΕΠΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΗ ΑΠΟ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

3. Για να επέλθει η απαλλαγή του οφειλέτη από απαίτηση του Δημοσίου πρέπει **σωρευτικά** να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

i. Να έχει περιληφθεί η απαίτηση του Δημοσίου ως πιστωτή στο σχέδιο διευθέτησης οφειλών που περιλαμβάνεται στην αίτηση του οφειλέτη ενώπιον του αρμοδίου Ειρηνοδικείου και να μην έχει εξαιρεθεί από το δικαστήριο. Επισημαίνεται ωστόσο ότι το δικαστήριο έχει κατά νόμο τη δυνατότητα να εντάξει στη δικαστική ρύθμιση ακόμα και οφειλές που δεν είχαν περιληφθεί στην αίτηση (βλ. τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 σε συνδυασμό με το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 8, ΠΟΛ. 1036/2016, κεφ. Ε).

ii. Να έχει επιδοθεί η αίτηση του οφειλέτη περί υπαγωγής των οφειλών του στον ν. 3869/2010 στον δικαιούχο –πιστωτή της απαίτησης (Δημόσιο), καθώς διαφορετικά ο τελευταίος δεν θα έχει καταστεί διάδικος και δεν θα δεσμεύεται από την απόφαση που θα εκδοθεί, εκτός εάν ο

πιστωτής ασκήσει κύρια παρέμβαση στην ανοιγείσα δίκη, οπότε σε αυτήν την περίπτωση καθίσταται διάδικος και δεσμεύεται από τη δικαστική απόφαση που εκδίδεται.

iii. Να έχει συμμορφωθεί ο οφειλέτης στη ρύθμιση των οφειλών του, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση και το νόμο, στις οριζόμενες καταβολές εντός της τριετίας, προς όλους τους πιστωτές κατ' εφαρμογή των παραγράφων 2, 4 και 5 και του άρθρου 8 του ν. 3869/2010, στις οποίες συνυπολογίζονται οι καταβολές από την κατάθεση της αίτησης έως την έκδοση της οριστικής απόφασης (βλ. παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3869/2010). Επομένως, δεν αρκεί μόνη η συμμόρφωση του οφειλέτη προς την κανονική εκτέλεση των υποχρεώσεων του έναντι ενός μόνου πιστωτή (ως είναι το Ελληνικό Δημόσιο), αλλά απαιτείται η συμμόρφωσή του έναντι του συνόλου των πιστωτών, των οποίων οι απαιτήσεις καταλαμβάνονται από τη δικαστική ρύθμιση. Η διαπίστωση της ως άνω προϋπόθεσης, ήτοι της κανονικής εκτέλεσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη προς όλους τους πιστωτές, γίνεται με την προσκόμιση εκ μέρους του οφειλέτη εξοφλητικών αποδείξεων από τους λοιπούς πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις ρυθμίζονται από τη δικαστική απόφαση, στις οποίες θα πιστοποιείται ότι ο αιτών οφειλέτης έχει συμμορφωθεί στις έναντι αυτών υποχρεώσεις του, όπως αυτές ρυθμίζονται από την εκάστοτε δικαστική απόφαση και ότι δεν υπολείπεται καμία δόση από τις οριζόμενες στη δικαστική απόφαση. Η προσκόμιση των βεβαιώσεων αυτών παρέλκει, όταν η απαλλαγή πιστοποιείται με δικαστική απόφαση.

4. Επισημάνσεις:

4.1. Η έννομη συνέπεια της απαλλαγής του οφειλέτη επέρχεται και εάν αυτός εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του νωρίτερα, δηλαδή πριν από την πάροδο της τριετίας.

4.2 Η απαλλαγή του οφειλέτη επέρχεται ανεξαρτήτως από την τήρηση της ρύθμισης του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 3869/2010 (για τη διάσωση της κύριας κατοικίας του οφειλέτη), η οποία ενδέχεται να μην εξελιχθεί ομαλά. Στην περίπτωση αυτή, ο οφειλέτης επιτυγχάνει μεν απαλλαγή κατά το άρθρο 11 παρ. 1 του νόμου, ενδέχεται όμως να αντιμετωπίσει την καταγγελία της ρύθμισης από τον πιστωτή και την ενεργοποίηση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος της κύριας κατοικίας του, αν καθυστερήσει τέσσερις τουλάχιστον μηνιαίες δόσεις (άρθρ. 9 παρ. 3 του νόμου). Τα ανωτέρω προκύπτουν από την παρ. 1 του άρθρου 11 του νόμου 3869/2010, όπως ερμηνεύεται από την πρόσφατη νομολογία των δικαστηρίων (βλ. ενδεικτικά 2/2022 Ειρ. Αθηνών, 2292/2020 Ειρ. Αθηνών, 126/2022 Ειρ. Αθηνών 24/2018 Ειρ. Ερμούπολης).

4.3. Σε περίπτωση που κατά τον χρόνο της απαλλαγής εκκρεμεί ακόμα η εκποίηση περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη από τον εκκαθαριστή για την ικανοποίηση των πιστωτών, η εκκρεμότητα αυτή δεν αποτελεί κώλυμα κατά τον νόμο για την επέλευση της απαλλαγής και την πιστοποίηση αυτής από το δικαστήριο.

4.4. Σε περίπτωση που η απαλλαγή πιστοποιείται με δικαστική απόφαση καθίσταται ασφαλέστερη η διαπίστωση της επέλευσης της απαλλαγής, της έκτασης αυτής και των επιφυλάξεων υπό τις οποίες τυχόν τελεί.

II. ΈΚΤΑΣΗ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ-ΟΦΕΙΛΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΑΛΛΑΣΣΕΤΑΙ Ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ

5. Σύμφωνα με τον νόμο, ο οφειλέτης απαλλάσσεται από το υπόλοιπο των οφειλών του στη Φορολογική Διοίκηση, υπό τις προϋποθέσεις που εκτίθενται στο κεφάλαιο I της παρούσας.

Συνεπώς, για να διαπιστωθεί η έκταση της απαλλαγής του οφειλέτη από το υπόλοιπο των χρεών του κρίσιμο είναι το περιεχόμενο της οριστικής δικαστικής απόφασης, που εκδόθηκε επί της αιτήσεως του οφειλέτη για τη ρύθμιση των οφειλών του στο πλαίσιο του ν. 3869/2010. Ειδικότερα, σε απαλλαγή υπόκεινται οφειλές που έχουν καταχωριστεί στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης (είναι δηλαδή βεβαιωμένες στην Φορολογική Διοίκηση), προς το Δημόσιο ή υπέρ τρίτων, ατομικές (δηλαδή βεβαιωμένες στον Α.Φ.Μ. του οφειλέτη ή σε Α.Φ.Μ. τρίτου, για τις οποίες όμως ο οφειλέτης έχει αποκλειστική ευθύνη, όπως οφειλές από κληρονομική διαδοχή) ή από συνυπευθυνότητα (δηλαδή βεβαιωμένες στον Α.Φ.Μ. τρίτου προσώπου, για την καταβολή των οποίων ο οφειλέτης ευθύνεται εις ολόκληρον με το πρόσωπο αυτό), υπό την προϋπόθεση ότι ρυθμίζονται από τη δικαστική απόφαση του ν. 3869/2010. Αντίθετα, ο οφειλέτης δεν απαλλάσσεται από βεβαιωμένες οφειλές που, α) ενώ είχαν συμπεριληφθεί στην αίτηση περί υπαγωγής τους στον ν. 3869/2010, εξαιρέθηκαν δυνάμει της δικαστικής απόφασης από τη διαδικασία συλλογικής διευθέτησης οφειλών του ν. 3869/2010 και συνεπώς δεν ρυθμίζονται από αυτήν, και β) που δεν συμπεριλήφθηκαν από τον οφειλέτη στην αίτησή του ούτε εντάχθηκαν στη διαδικασία από το δικαστήριο.

6. Όπως προαναφέρθηκε (βλ. κεφ. Ι, παρ. 4.1 και 4.2), τυχόν εκκρεμής εκποίηση περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη από τον εκκαθαριστή ή/και ρύθμιση για την προστασία της κύριας κατοικίας, κατ' άρθρο 9 του ν. 3869/2010, κατά τον χρόνο επέλευσης της απαλλαγής δεν ασκεί επίδραση σε αυτήν. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι το ποσό του «υπολοίπου οφειλής», το οποίο τελικά θα διαγραφεί, θα διαμορφωθεί υπό τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου V της παρούσας.

III. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ

7. Από το χρονικό σημείο επέλευσης της απαλλαγής, οι οφειλές για τις οποίες απαλλάσσεται ο οφειλέτης δεν λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση στον οφειλέτη αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής, δεν υπόκεινται σε συμψηφισμό με απαιτήσεις του οφειλέτη έναντι του Δημοσίου και δεν λαμβάνονται υπόψη για την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος του οφειλέτη για το αδίκημα της μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο κατ' άρθρο 25 του ν. 1882/1990, όπως ισχύει. Επίσης, για τις οφειλές αυτές δεν επιβάλλονται από τη Φορολογική Διοίκηση σε βάρος του οφειλέτη μέτρα διασφάλισης, καθώς και μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη των οφειλών που υπόκεινται σε απαλλαγή ούτε διοικητικά μέτρα λόγω μη καταβολής των οφειλών που υπόκεινται σε απαλλαγή, όπως το μέτρο των παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 9 του ν. 3943/2011 (Α' 66), όπως ισχύει («Δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο»), ενώ αίρονται τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης που έχουν επιβληθεί για την είσπραξη των οφειλών που υπόκεινται σε απαλλαγή.

8. Ποσά που έχουν εισπραχθεί κατ' εφαρμογή των μέτρων αυτών πριν από την επέλευση της απαλλαγής δεν επιστρέφονται.

9. Κατ' εξαίρεση, οι οφειλές για τις οποίες απαλλάσσεται ο οφειλέτης:

- αναγγέλλονται από τη Φορολογική Διοίκηση στον εκκαθαριστή, που έχει τυχόν ορισθεί, για την εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3869/2010,
- αναγγέλλονται σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης επί της κύριας κατοικίας του οφειλέτη λόγω καταγγελίας της εν λόγω ρύθμισης σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 3869/2010.

10. Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι η απαλλαγή από το υπόλοιπο οφειλών επέρχεται μόνο υπέρ του αιτούντος οφειλέτη που υπήχθη στις προστατευτικές διατάξεις του ν. 3869/2010 και δεν έχει καμία επίπτωση στην ευθύνη τυχόν τρίτων προσώπων που ευθύνονται αλληλεγγύως με αυτόν έναντι του Δημοσίου (π.χ. συνυπόχρεοι, εγγυητές). Η ευθύνη των προσώπων αυτών εξακολουθεί να υφίσταται.

IV. ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΕΛΕΥΣΗ ΑΥΤΗΣ - ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

11. Η απαλλαγή του οφειλέτη ανατρέπεται, εάν γίνει δεκτή από το Δικαστήριο αίτηση έκπτωσης, η οποία μπορεί να ασκηθεί από πιστωτή εντός δύο (2) ετών από την επέλευση της απαλλαγής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3869/2010.

12. Η αίτηση έκπτωσης υποβάλλεται από οποιονδήποτε πιστωτή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 10 σε περίπτωση που ο οφειλέτης από δόλο ή βαριά αμέλεια:

- α) έχει παραβεί το καθήκον ειλικρινούς δήλωσης για τα περιουσιακά του στοιχεία και τα εισοδήματά του ή
- β) παραλείπει να συμπεριλάβει στην κατάσταση πιστωτών, που περιέχεται στην αίτησή του κατά την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3869/2010, κάποιους πιστωτές του.

13. Σε περίπτωση αποδοχής από το Δικαστήριο της αίτησης έκπτωσης, η απαλλαγή ανατρέπεται έναντι όλων των πιστωτών και όχι μόνο έναντι του αιτούντος πιστωτή, οπότε οι απαιτήσεις των πιστωτών (από τις οποίες είχε απαλλαγεί ο οφειλέτης) επανέρχονται στο ύψος στο οποίο θα βρίσκονταν αν δεν είχε υποβληθεί η αίτηση της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 3869/2010. Για τον προσδιορισμό του ύψους των απαιτήσεων αφαιρούνται τα ποσά που έχουν καταβληθεί από τον οφειλέτη.

14. Οι ανωτέρω συνέπειες συνάγονται από την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3869/2010, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση μη ευόδωσης της απαλλαγής, οι απαιτήσεις των πιστωτών επανέρχονται στο ύψος, στο οποίο θα βρίσκονταν αν δεν είχε υποβληθεί η αίτηση. Στην έννοια της «μη ευόδωσης» εμπίπτει και η έκπτωση κατά την παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3869/2010, ήτοι ειδικότερα και η έκπτωση από απαλλαγή που έχει ήδη επέλθει.

15. Επισήμανση: Σημειώνεται ότι η καταγγελία της ρύθμισης της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3869/2010 μετά την επέλευση της απαλλαγής δεν επιφέρει την ανατροπή αυτής, αλλά συνεπάγεται μόνο τη δυνατότητα αναγκαστικής εκτέλεσης επί της κύριας κατοικίας του οφειλέτη κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ίδιου νόμου (βλ. ΠΟΛ.

1036/2016, κεφ. Η.ΙΙ.2. και ενδεικτικά, τις υπ' αριθ. 2292/2020 Ειρ. Αθηνών και 24/2018 Ειρ. Ερμούπολης).

V. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ

16. Για να επέλθει η διαγραφή των οφειλών στις οποίες εκτείνεται η απαλλαγή πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Να έχει καταστεί αμετάκλητη η δικαστική απόφαση με την οποία ρυθμίστηκαν οι οφειλές σύμφωνα με το ν. 3869/2010.

β. Να έχει παρέλθει άπρακτη η προθεσμία για την άσκηση αίτησης έκπτωσης, δηλαδή να έχουν παρέλθει 2 έτη από την επέλευση της απαλλαγής, χωρίς να έχει ασκηθεί από πιστωτή αίτηση έκπτωσης ή, σε περίπτωση που έχει ασκηθεί αίτηση έκπτωσης, να έχει εκδοθεί αμετάκλητη απορριπτική απόφαση επί αυτής.

γ. Να μην υφίστανται άλλοι οφειλέτες / ευθυνόμενα πρόσωπα πέραν του απαλλασσόμενου οφειλέτη για τις οφειλές που υπόκεινται σε απαλλαγή.

δ. Εφόσον με τη δικαστική απόφαση εξαιρείται από την εκποίηση η κύρια κατοικία του οφειλέτη, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3869/2010, να έχει ολοκληρωθεί η αποπληρωμή των δόσεων που ορίζονται σε αυτή.

Σε περίπτωση μη τήρησης της ειδικής ρύθμισης της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3869/2010 και καταγγελίας αυτής, σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, να έχει ολοκληρωθεί η αναγκαστική εκτέλεση επί της κύριας κατοικίας του οφειλέτη και να έχει καταστεί αμετάκλητος ο πίνακας διανομής του προϊόντος της εκποίησης στους πιστωτές.

Επίσης, εάν με τη δικαστική απόφαση διατάσσεται η ρευστοποίηση της περιουσίας του οφειλέτη από ορισθέντα εκκαθαριστή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3869/2010, να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της εκκαθάρισης (σύνταξη πίνακα διανομής από τον εκκαθαριστή και ικανοποίηση των απαιτήσεων των πιστωτών μέσω του προϊόντος της ρευστοποίησης) και να έχει καταστεί αμετάκλητος ο πίνακας διανομής του προϊόντος της εκποίησης στους πιστωτές.

17. Για τη διαγραφή των οφειλών που υπόκεινται σε αυτοδίκαιη απαλλαγή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3869/2010, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί κατά το χρόνο πλήρωσης των ως άνω προϋποθέσεων, συντάσσεται ατομικό φύλλο έκπτωσης (Α.Φ.Ε.Κ.), το οποίο εκδίδεται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης, χωρίς να απαιτείται σχετική απόφαση της βεβαιούσας Αρχής, δεδομένου ότι αιτία της διαγραφής συνιστά η ως άνω αυτοδίκαιη απαλλαγή.

Ο Διοικητής ΑΑΔΕ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ**Α. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ**

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ'
2. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής
3. Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας
4. Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη ΑΑΔΕ

Β. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες Πινάκων Α' (πλην των αποδεκτών προς ενέργεια) και Δ'
2. Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους
3. Γραφείο Υφυπουργού Οικονομικών κ. Βεσυρόπουλου
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας
5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (με την παράκληση να κοινοποιηθεί σε όλα τα Πρωτοδικεία & Ειρηνοδικεία)
6. Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών
7. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης

Γ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
2. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης
3. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης
4. Διεύθυνση Εισπράξεων και Επιστροφών – Τμήματα Α,Β,Γ,Δ,Ε, Γραμματεία